

2012 m. kovo 19 d. Lietuva minės **Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos** leidybos pradžios **40-metį**.

Net ir stalininio totalitarinio režimo sąlygomis Lietuvos Katalikų Bažnyčia išliko santykinai nepriklausoma institucija, nepavaldi Komunistų partijai, o tiesiogiai – Šventajam Sostui. Todėl tiesioginiai Bažnyčios hierarchų santykiai su Vatikanu buvo visokeriopai slopinami ir kontroliuojami. Be to, Vatikanas niekada nepripažino Lietuvos inkorporacijos į SSSR. Nors Bažnyčia ir jos nariai buvo persekiojami, jos teisės buvo pažeidžiamos, bet Bažnyčios veikla niekada nebuvo nutraukta ir visada liko teisėta. Sovietų režimas įvairiomis priemonėmis siekė panaudoti Bažnyčios įtaką visuomenei savo tikslams, tačiau niekada okupantų pastangos nepasiekė savo tikslo. Pokario metais Lietuvos Katalikų Bažnyčios hierarchai viešai nedeklaravo remiantys ginkluotą pasipriešinimą sovietiniam režimui, bet daugelis kunigų teikė kovotojams tiek materialinę, tiek dvasinę pagalbą. Bažnyčios hierarchai, spaudžiami raginti partizanus nutraukti ginkluotą kovą, nepakluso ir susilaukė valdžios atsako: buvo įkalinti Lietuvos Katalikų Bažnyčios arkivyskupai Mečislovas Reinys ir Teofilus Matulionis, vyskupas Pranas Ramanauskas, nuteistas mirti ir sušaudytas Vincentas Borisevičius, daug kunigų ištremta ar įkalinta.

Represijos nenuslopino Bažnyčios pastangų atlikti savo ganytojiškų įsipareigojimų katalikams ir kovoti už tikinčiųjų teises. Buvo pasirašomi ir įvairiais būdais platinami protestai, petičijos apie tikinčiųjų teisių pažeidimus, persekiojimus už vaikų katechizavimą, jaunimo dalyvavimą religiniame gyvenime. Tačiau tik pasirodžius periodiniam pagrindžio leidiniui – Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikai, apie šiuos faktus informacija pasklido ne tik Lietuvoje, bet ir plačiai laisvajame pasaulyje.

Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika – leidinys, išgarsinęs Lietuvos laisvės bylą, KGB taip ir neįstengtas sutriuškinti, griovęs sovietų propagandos kuriamą mitą apie komunistinės sistemos humaniškumą bei tariamą dvasinio gyvenimo, religinių įsitikinimų laisvę Sovietų Sąjungoje. Pavergtoje Lietuvoje „LKB Kronika“ drąsino tikinčiuosius už religijos, sąžinės laisvę, drausmino linkusius kolaboruoti, puoselėjo tautiškumo apraiškas. 1972–1989 metais Kronika registravo ir skelbė Bažnyčios veiklos varžymo, tikinčiųjų persekiojimo ir žmogaus teisių pažeidinėjimo faktus, spausdino apie tai liudijančius dokumentus. Šis balsas, padedant Rusijos disidentams, sugebėjo peržengti visas Berlyno sienas ir skelbti pasauliui, kad tauta pavergta, bet gyva, kad Bažnyčia persekiojama, bet tiki savo prisikėlimu. Kronikos leidyba Lietuvoje ir Vakaruose, jos platinimas laisvajame pasaulyje sujungė šiaurę ir anapus geležinės uždangos buvusius žmones, kuriems žodžiai Dievas ir Tėvynė buvo šventi. KGB persekiojimai, areštai, lageriai ir tremtys neįstengė nugaltėti gilaus tikėjimo, pareigos jausmo savo Tėvynei ir jos laisvei. Iš viso buvo išleistas 81 Kronikos numeris. Vakaruose Kronika buvo leidžiama anglų, italų, ispanų, vokiečių kalbomis.

Suvokiame Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos vaidmenį okupacijos metais, ne kaip laikiną Tautos istorijos epizodą, kuriame galime surasti aprašytus tūkstančius persekiojimo ir pasipriešinimo pavyzdžių, bet kaip nuolatinį Tautos egzistencijos kelrodį, kviečiantį būti atsakingus už laisvę, raginantį neiti į kompromisus su sąžine, mokantį mylėti Tėvynę ir branginti krikščioniškąjį paveldą.

Seime rengiama **konferencija-minėjimas**. Joje pranešimus skaitys ir atsiminimais pasidalys Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos leidėjai, redaktoriai, platintojai ir talkininkai. Iš Rusijos atvyks Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos platintojai ir talkininkai Sergejus Kovaliovas, Aleksandras Lavutas, Liudmila Boicova, Sima Mostinskaja. Konferencijoje-minėjime bus apžvelgti Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos leidybos, platinimo, redagavimo, informacijos rinkimo, sklaidos Lietuvoje ir užsienyje, perdavimo į Vakarus sunkumai, KGB persekiojimai, bus kalbama apie eucharistų bičiulių judėjimą, dokumentinės medžiagos išsaugojimą ateinančioms kartoms, informacijos apie Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kroniką sklaidos svarbą.

Konferencija-minėjimas

Tiesos žodis – kelias į laisvę: 1972–1988 m. Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika

Konferencija-minėjimas skiriama:

Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos leidybos pradžios 40-mečiui

Konferencijos-minėjimo pradžia:

2012 m. kovo 16 d., 10 val.

Konferencijos-minėjimo vieta:

**Lietuvos Respublikos Seimo Kovo 11-oji salė,
Vilnius (Gedimino pr.53, Vilnius)**

Konferencijos-minėjimo pobūdis:

Politinis, mokslinis, memorialinis

Dalyvaujančios šalys: **Lietuva, Rusija**

Konferencijos dalyviai:

Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronikos leidėjai, redaktoriai, platintojai, talkininkai, akademinė bendruomenė, visuomeninės organizacijos, bendruomenės, istorijos mokytojai, studentai, moksleiviai, žurnalistai, užsienio šalių diplomatai.

PROGRAMA:

I posėdis 10.00–11.50 val.

Pirmininkauja: Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininkas *Arvydas Anušauskas* ir Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataras *Vidmantas Povilionis*

10.00–10.10 val.

Seimo Pirmininkės *Irenos Degutienės* sveikinimo žodis

10.10–10.30 val.

1972–1989 m. neginkluoto pasipriešinimo forma – Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika

Arkivyskupas, Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos redaktorius, leidėjas J. E. *Sigitas Tamkevičius*

10.30–10.50 val.

Tiesos žodis melo pasaulyje

Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos leidėjas, platintojas *Petras Plumpa*

10.50–11.10 val.

Silpnojo jėga – tiesa. KGB fiasko gniaužiant tiesos žodį

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimų centro direktorė *Birutė Burauskaitė*

11.10–11.30 val.

Bendraminčiai: Maskvos mokslininkų – disidentų parama LKBK kelyje į Vakarus
Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos platintojas, buvęs Seimo narys *Arimantas Raškinis*

11.30–11.50 val.

Buvome vienoje valtyje

Rusijos disidentas, Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos platintojas *Aleksandras Lavutas*

11.50–12.30 val.

Kavos pertrauka

12.30–13.10 val. Knygų pristatymas Seimo parodų galerijoje

J.E. *Sigito Tamkevičiaus* atsiminimų knygos apie Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kroniką ir Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininko Arvydo Anušausko knygos „Teroras 1940–1958 m.“

II posėdis 13.10–16.00 val.

Pirmininkauja: Seimo narys *Algis Kasėta* ir Vilniaus universiteto Istorijos fakulteto docentas, žurnalo „Naujasis židinys“ redaktorius *Nerijus Šepetys*

13.10–13.30 val.

Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika artėjant sovietmečio pabaigai

Vyskupas, Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos redaktorius, leidėjas J. E. *Jonas Boruta*

13.30–13.50 val.

Pavojingiausias sovietiniam režimui ginklas – tiesos sakymas

Laisvės premijos laureatas, Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos platintojas, Rusijos disidentas, žmogaus teisių gynėjas *Sergejus Kovaliovas*

13.50–14.10 val.

Dievas mus saugojo

Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos redaktorė, platintoja sesuo *Gerarda Elena Šuliauskaitė*

14.10–14.30 val.

Pogrindžio spauda ir eucharistijos bičiuliai

Laikraščio „XXI amžius“ redaktorius *Edvardas Šiugžda*

14.30–14.50 val.

Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos sklaida Lietuvoje

Vilniaus universiteto doktorantė *Inga Arlauskaitė*

14.50–15.10 val.

Istorinės atminties svarba ir jos perdavimas ateinančioms kartoms

Seimo kanceliarijos Parlamentarizmo istorijos ir atminimo įamžinimo skyriaus vedėja, projekto „Lietuvos valstybingumo istorinis paveldas elektroninėje erdvėje“ vadovė *Angonita Rupšytė*

15.10–15.30 val.

Neginkluotas antisovietinis pasipriešinimas Lietuvoje: istorinės atminties išsaugojimo ir perdavimo gairės

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro vyresnioji istorikė *Monika Kareniauskaitė*

15.30–16.00 val.

Diskusijos

KONFERENCIJOS-MINĖJIMO RENGĖJAI:

Lietuvos Respublikos Seimas

LAISVĖS LIEPSNA

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimų centras

Daugiau informacijos:
(8 5) 239 6119, (8 5) 239 6152
El. paštas istorija@lrs.lt

Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos Komunikacijos departamento
Parlamentarizmo istorijos ir atminimo įamžinimo skyrius

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimų centras

Kuriame Lietuvos ateitį